Teoretické východiská sociálnej práce – Sylaby

1. Historický prierez vývoja sociálnej práce ako praktickej činnosti. Filantropická starostlivosť, pôsobenie a úloha cirkvi, charity, miest, obcí a štátu v starostlivosti o ľudí so sociálnym problémom.

2. Konštituovanie sociálnej práce v novoveku v kontexte historických súvislostí. Prínos osobností a hnutí pri formovaní sociálnej práce (M. Richmondová, E. Fryová, A. Barnett, S. Rowntree, O. Hillová, J. Addamsová, Charity Organization Society, YMCA a YWCA).

3. Sociálna práca ako vedecká disciplína, jej miesto v systéme vedeckých disciplín. Poslanie, objekt, subjekt a cieľ sociálnej práce. Sociálna udalosť, jej vznik a vývin. Sociálna situácia, sociálna opora, sociálna starostlivosť, sociálna kontrola, sociálna politika.

4. Sociálny pracovník ako nástroj sociálnej práce. Osobnostné a profesijné predpoklady potrebné na výkon sociálnej práce. Rola sociálneho pracovníka a sociálne pole. Etické princípy a normy pri práci s klientom.

5. Sociálna práca preventívna, poradenská a rehabilitačná. Charakteristika jednotlivých prístupov v sociálnej práci, ich cieľov, foriem a cieľových skupín.

6. Sociálne služby – legislatívne vymedzenie, zameranie, druhy a formy, základné teórie a filozofie sociálnych služieb, sociálne služby poskytované jednotlivým cieľovým skupinám.

7. Typológia klientov – na základe aktivity, veku, správania sa klienta, problémovej situácie klienta, z hľadiska príčin a prejavov problémových situácií. Osobnosť sociálneho pracovníka. Profesionálne role sociálneho pracovníka. Zákon o sociálnej práci a o výkone odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny.

8. Vedecké základy sociológie. Definícia, predmet a cieľ sociológie. Okolnosti vzniku sociológie. Vedecké zaradenie sociológie.

9. Základné sociologické teórie. Konsenzuálna (funkčná) teória. Teória konfliktu. Teória sociálnej výmeny. Symbolicko-interakcionistická teória.

10. Sociálne skupiny, inštitúcie a organizácie. Definícia a typológia sociálnych skupín. Základné sociálne inštitúcie. Typológia a zásady fungovania organizácií.

11. Socializácia a postoje, sociálna integrácia a dezintegrácia. Ciele a etapy socializácie. Konštitutívne prvky, typy a zmena postojov. Činitele normatívnej dezintegrácie. Metódy normatívnej a funkčnej integrácie.

12. Sociálna patológia, deviácia a kontrola. Problém sociálnej patológie, základné koncepcie deviantného správania. Sociálna norma, pojem a druhy, sociálna kontrola ako fakt sociálnej determinácie.

13. Sociálnoprávna ochrana a náhradná rodinná starostlivosť. Právne normy, opatrenia na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine a zabezpečenie ochrany života, zdravia a priaznivého psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa. Zabezpečenie náhradného rodinného prostredia, sprostredkovanie osvojenia, zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

14. Zákon o rodine. Vzťahy medzi rodičmi a deťmi, rodičovské práva a povinnosti. Náhradná starostlivosť. Náhradná osobná starostlivosť. Pestúnska starostlivosť. Ústavná starostlivosť. Poručníctvo a opatrovníctvo. Profesionálne rodičovstvo, význam, pozitíva a negatíva profesionálneho rodičovstva.

15. Ustanovenia zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a mládeže a sociálnej kuratele. Výchovné opatrenia. Výkon opatrovníctva a poručníctva. Predbežné opatrenie, maloletý bez sprievodu. Zabezpečenie náhradného rodinného prostredia v podmienkach SR a sprostredkovanie osvojenia v zahraničí.

16. Sociálnoprávna ochrana – všeobecne, sociálna kuratela, jej obsahová náplň, činnosť sociálnych kurátorov. Sociálna prevencia, jej typológia. Základné oblasti sociálnej prevencie.

17. Vedecké základy katolíckej sociálnej náuky. Definícia, predmet a cieľ katolíckej sociálnej náuky. Vedecké zaradenie katolíckej sociálnej náuky. Úlohy a kompetencie katolíckej sociálnej náuky.

18. Princípy a hodnoty katolíckej sociálnej náuky. Princíp ľudskej dôstojnosti, Princíp spoločného dobra. Princíp solidarity. Princíp subsidiarity. Základné hodnoty katolíckej sociálnej náuky.

19. Prirodzený zákon, ľudské práva a sociálna spravodlivosť: Podstata a vlastnosti prirodzeného zákona. Typológia a základné dokumenty o ľudských právach. Podstata sociálnej spravodlivosti.

20. Rodina a ľudská práca vo svetle katolíckej sociálnej náuky: Manželstvo a rodina. Poslanie rodiny ad intra a ad extra. Rozmery ľudskej práce. Právo na prácu a práva pracujúcich.